

Shri Gopal Chalisa

ഈ പാഠങ്ങളെക്കുറിച്ച്

ഉറവിടങ്ങൾ

ലിപ്യന്തരണം

ഓരോ പാഠവും അതിന്റെ ഉറവിടം, പാരമ്പര്യം, പതിപ്പ് എന്നിവയോടൊപ്പം അച്ചടിച്ചിരിക്കുന്നു. മറ്റ് പാരമ്പര്യങ്ങളിലും പതിപ്പുകളിലും വാക്കുകൾ അല്പം വ്യത്യാസപ്പെടാം. റോമൻ വരി ഭേദനാഗതിയിൽ നിന്ന് തയ്യാറാക്കിയ IAST ലിപ്യന്തരണമാണ് (ā = ദീർഘ ആ, ṃ = അനുസ്വാരം, ḥ = വിസർഗ്ഗം, ś/ṣ = ശ/ഷ, c = ച). ഹിന്ദി, അവധി, ബ്രജ് പാഠങ്ങളിൽ പദാന്തത്തിലെ ഉച്ചരിക്കാത്ത “a” ഒഴിവാക്കുന്നു. ലിപ്യന്തരണത്തിൽ വൈദിക സ്വരങ്ങൾ കാണിക്കുന്നില്ല.

Shri Gopal Chalisa

തരം	ചാലീസ
ദേവത	Shri Krishna
പതിപ്പ്	Verified text
പാരമ്പര്യം	വൈഷ്ണവം
ഉറവിടം	51 Chalisa Sangrah (Artiyon Sahit) — Randhir Prakashan, Haridwar (2004) — Scan pages 46–50
കുറിപ്പ്	Text transcribed from 51 Chalisa Sangrah, Randhir Prakashan, Haridwar (2004). Summary and meaning: Udyog Jyotish editorial team.
പരമ്പരാഗതവകാശം	Traditional devotional text in wide circulation. The poet named in the closing verse is a traditional attribution; no mo

श्री राधापद कमल रज, सिर धरि यमुना कूल ।

śrī rādhāpad kamal raj, sir dhari yamunā kūl |

वरणो चालीसा सरस, सकल सुमंगल मूल ॥

varaṇo cālīsā saras, sakal sumamṅgal mūl ||

जय जय पूरण ब्रह्म बिहारी ।

jay jay pūraṇ brahma bihārī |

दुष्ट दलन लीला अवतारी ॥ १ ॥

duṣṭa dalan līlā avatārī || 1 ||

जो कोई तुम्हरी लीला गावै ।

jo koī tumharī līlā gāvai |

बिन श्रम सकल पदारथ पावै ॥ २ ॥

bin śram sakal padārath pāvai || 2 ||

श्री वसुदेव देवकी माता ।

śrī vasudev devakī mātā |

प्रकट भये संग हलधर भ्राता ॥ ३ ॥

prakaṭ bhaye saṅg haladhar bhrātā || 3 ||

मथुरा सों प्रभु गोकुल आये ।

mathurā soṃ prabhu gokul āye |

नन्द भवन में बजत बधायै ॥ ४ ॥

nanda bhavan meṃ bajat badhāye || 4 ||

जो विष देन पूतना आई ।

jo viṣ den pūtanā āi |

सो मुक्ति दै धाम पठाई ॥ ५ ॥

so mukti dai dhām paṭhāi || 5 ||

तृणावर्त राक्षस संहार्यौ ।

trṇāvarta rākṣas saṁhāryau |

पग बढ़ाय सकटासुर मार्यौ ॥ ६ ॥

pag baṛhāy sakaṭāsura māryau || 6 ||

खेल खेल में माटी खाई ।

khel khel meṁ māṭī khāi |

मुख में सब जग दियो दिखाई ॥ ७ ॥

mukh meṁ sab jag diyo dikhāi || 7 ||

गोपिन घर घर माखन खायो ।

gopin ghar ghar mākhan khāyo |

जसुमति बाल केलि सुख पायो ॥ ८ ॥

jasumati bāl keli sukh pāyo || 8 ||

ऊखल सौं निज अंग बँधाई ।

ūkhal saṁ nij aṁg baṁdhāi |

यमलार्जुन जड़ योनि छुड़ाई ॥ ९ ॥

yamalārjun jaṛ yoni chuṛāi || 9 ||

बका असुर की चोंच विदारी ।

bakā asur kī coṁc vidārī |

विकट अघासुर दियो सँहारी ॥ १० ॥

vikaṭ aghāsura diyo saṁhārī || 10 ||

ब्रह्मा बालक वत्स चुराये ।

brahmā bālak vatsa curāye |

मोहन को मोहन हित आये ॥ ११ ॥

mohan ko mohan hit āye || 11 ||

बाल वत्स सब बने मुरारी ।

bāl vatsa sab bane murārī |

ब्रह्मा विनय करी तब भारी ॥ १२ ॥

brahmā vinay karī tab bhārī || 12 ||

काली नाग नाथि भगवाना ।

kālī nāg nāthi bhagavānā |

दावानल को कीन्हों पाना ॥ १३ ॥

dāvānal ko kīnhoṁ pānā || 13 ||

सखन संग खेलत सुख पायो ।

sakhan saṁg khelat sukh pāyo |

श्रीदामा निज कन्ध चढ़ायो ॥ १४ ॥

śrīdāmā nij kandha caṛhāyo || 14 ||

चीर हरन करि सीख सिखाई ।

cīr haran kari sīkh sikhāī |

नख पर गिरवर लियो उठाई ॥ १५ ॥

nakh par giravar liyo uṭhāī || 15 ||

दरश यज्ञ पत्निन को दीन्हों ।

daraś yajña patnin ko dīnhoṃ |

राधा प्रेम सुधा सुख लीन्हों ॥ १६ ॥

rādhā prem sudhā sukh līnhoṃ || 16 ||

नन्दहिं वरुण लोक सों लाये ।

nandahiṃ varuṇ lok soṃ lāye |

ग्वालन को निज लोक दिखाये ॥ १७ ॥

gvālan ko nij lok dikhāye || 17 ||

शरद चन्द्र लखि वेणु बजाई ।

śarad candra lakhi veṇu bajāī |

अति सुख दीन्हों रास रचाई ॥ १८ ॥

ati sukh dīnhoṃ rās racāī || 18 ||

अजगर सों पितु चरण छुड़ायो ।

ajagar soṃ pitu caraṇ churāyo |

शंखचूड़ को मूड़ गिरायो ॥ १९ ॥

śaṃkhacūṛ ko mūṛ girāyo || 19 ||

हने अरिष्टा सुर अरु केशी ।

hane ariṣṭā sur aru keśī |

व्योमासुर मार्यो छल वेषी ॥ २० ॥

vyomāsur māryo chal veṣī || 20 ||

व्याकुल ब्रज तजि मथुरा आये ।

vyākul braj taji mathurā āye |

मारि कंस यदुवंश बसाये ॥ २१ ॥

māri kaṃs yaduvaṃś basāye || 21 ||

मात पिता की बन्दि छुड़ाई ।

māt pitā kī bandi churāī |

सान्दीपनि गृह विद्या पाई ॥ २२ ॥

sāndīpani gṛh vidyā pāī || 22 ||

पुनि पठयौ ब्रज ऊधौ ज्ञानी ।

puni paṭhayau braj ūdhau jñānī |

प्रेम देखि सुधि सकल भुलानी ॥ २३ ॥

prem dekhi sudhi sakal bhulānī || 23 ||

कीन्हीं कुबरी सुन्दर नारी ।

kīnhīṃ kubarī sundar nārī |

हरि लाये रुक्मिणि सुकुमारी ॥ २४ ॥

hari lāye rukmiṇi sukumārī || 24 ||

भौमासुर हनि भक्त छुड़ाये ।

bhaumāsur hani bhakta churāye |

सुरन जीति सुरतारु महि लाये ॥ २५ ॥

suran jīti surataru mahi lāye || 25 ||

दन्तवक्र शिशुपाल संहारे ।

dantavakra śiśupāl saṁhāre |

खग मृग नृग अरु बधिक उधारे ॥ २६ ॥

khag mṛg nṛg aru badhik udhāre || 26 ||

दीन सुदामा धनपति कीन्हों ।

dīn sudāmā dhanapati kīnhom |

पारथ रथ सारथि यश लीन्हों ॥ २७ ॥

pārath rath sārathi yaś līnhom || 27 ||

गीता ज्ञान सिखावन हारे ।

gītā jñān sikhāvan hāre |

अर्जुन मोह मिटावन हारे ॥ २८ ॥

arjun moh miṭāvan hāre || 28 ||

केला भक्त बिदुर घर पायो ।

kelā bhakta bidur ghar pāyo |

युद्ध महाभारत रचवायो ॥ २९ ॥

yuddha mahābhārat racavāyo || 29 ||

द्रुपद सुता को चीर बढ़ायो ।

drupad sutā ko cīr baṛhāyo |

गर्भ परीक्षित जरत बचायो ॥ ३० ॥

garbha parīkṣit jarat bacāyo || 30 ||

कच्छ मच्छ वाराह अहीशा ।

kaccha maccha vārāh ahiśā |

बावन कल्की बुद्धि मुनीशा ॥ ३१ ॥

bāvan kalkī buddhi munīśā || 31 ||

है नृसिंह प्रह्लाद उबार्यो ।

hvai nṛsimh prahlād ubāryo |

राम रूप धरि रावण मार्यो ॥ ३२ ॥

rām rūp dhari rāvaṇ māryo || 32 ||

जय मधु कैटभ दैत्य हनैया ।

jay madhu kaiṭabh daitya hanaiyā |

अम्बरीष प्रिय चक्र धरैया ॥ ३३ ॥

ambariṣ priya cakra dharaiyā || 33 ||

व्याध अजामिल दीन्हें तारी ।

vyādh ajāmil dīnhem tārī |

शबरी अरु गणिका सी नारी ॥ ३४ ॥

śabarī aru gaṇikā sī nārī || 34 ||

गरुड़ासन गज फन्द निकन्दन ।

garuṛāsan gaj phanda nikandan |

देहु दरश ध्रुव नयनानन्दन ॥ ३५ ॥

dehu daraś dhruv nayanānandan || 35 ||

देहु शुद्ध सन्तन कर सङ्गा ।

dehu śuddha santan kar saṅgā |

बाढ़ै प्रेम भक्ति रस रङ्गा ॥ ३६ ॥

bāṛhai prem bhakti ras raṅgā || 36 ||

देहु दिव्य वृन्दावन बासा ।

dehu divya vṛndāvan bāsā |

छूटै मृग तृष्णा जग आशा ॥ ३७ ॥

chūṭai mṛg tṛṣṇā jag āśā || 37 ||

तुम्हरो ध्यान धरत शिव नारद ।

tumharo dhyān dharat śiv nārad |

शुक सनकादिक ब्रह्म विशारद ॥ ३८ ॥

śuk sanakādik brahma viśārad || 38 ||

जय जय राधारमण कृपाला ।

jay jay rādhāramaṇ kṛpālā |

हरण सकल संकट भ्रम जाला ॥ ३९ ॥

haraṇ sakal saṁkaṭ bhram jālā || 39 ||

बिनसैं बिघन रोग दुःख भारी ।

binasaiṁ bighan rog duḥkh bhārī |

जो सुमरैं जगपति गिरधारी ॥ ४० ॥

jo sumaraiṁ jagapati giradhārī || 40 ||

जो सत बार पढ़ै चालीसा ।

jo sat bār paṛhai cālīsā |

देहि सकल बाँछित फल शीशा ॥ ४१ ॥

dehi sakal bāmñchit phal śīśā || 41 ||

गोपाल चालीसा पढ़ै नित, नेम सों चित्त लावई ।

gopāl cālīsā paṛhai nit, nem soṁ citta lāvaī |

सो दिव्य तन धरि अन्त महँ, गोलोक धाम सिधावई ॥

so divya tan dhari anta mahamñ, golok dhām sidhāvaī ||

संसार सुख सम्पत्ति सकल, जो भक्तजन सन महँ चहैं ।

saṁsār sukh sampatti sakal, jo bhaktajan san mahamñ चाहैम् |

जयरामदेव सदैव सो, गुरुदेव दाया सों लहैं ॥

jayarāmadev sadaiv so, gurudev dāyā soṁ lahaiṁ ||

प्रणत पाल अशरण शरण, करुणा सिन्धु ब्रजेश ।

praṇat pāl aśaraṇ śaraṇ, karuṇā sindhu brajeś |

चालीसा के संग मोहि, अपनावहु प्राणेश ॥

cālīsā ke saṁg mohi, apanāvahu prāṇeś ||

അർത്ഥം

The chalisa follows Krishna from his birth to Vasudeva and Devaki through the Gokul deeds — Putana, Trinavarta, the butter-thief, Kaliya, Govardhana, the rasa — to Mathura, Kamsa's death, Dwarka, Sudama, the Gita and the Mahabharata, and his avatars. It asks for the company of saints and a dwelling in Vrindavan, and closes with the poet Jayramdev.

ഈ രേഖയെക്കുറിച്ച്

ഈ രേഖയിലെ പാഠങ്ങൾ പൊതുസഞ്ചയത്തിലുള്ളതോ ഞങ്ങളുടെ ടീം എഴുതിയതോ ആയ പരമ്പരാഗത ഭക്തി പാഠങ്ങളാണ്; അവയുടെ രേഖപ്പെടുത്തിയ ഉറവിടവും പതിപ്പും സഹിതം അച്ചടിച്ചിരിക്കുന്നു.

അർത്ഥങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ സ്വന്തം വാക്കുകളിലുള്ള ഹ്രസ്വ വിശദീകരണങ്ങളാണ്, പണ്ഡിതോചിതമായ വിവർത്തനങ്ങളല്ല. ഒരു പാഠത്തിന്റെ സ്വന്തം ശ്ലോകങ്ങളിൽ പറയുന്ന ഗുണങ്ങൾ പാഠത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്, ഉറപ്പുകളല്ല.

ചില അനുഷ്ഠാനങ്ങൾ പരമ്പരാഗതമായി ഗുരുവിന്റെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശത്തോടെയാണ് പിന്തുടരുന്നത്. നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം പാരമ്പര്യത്തിന്റെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം പിന്തുടരുക.